

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Memo t.b.v. IOWJZ 12 november 2020

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rjksverheid.nl/jenv

Datum 2 november 2020
Onderwerp ICT-infrastructuur Beleids- en Wetgevingsproces

Contactpersoon
(10)(2e)
M (10)(2e)
(10)(2e)@minjenv.nl

Gevraagde beslissingen

1. Ter kennisneming, en
2. Instemmen met Interdepartementale Werkgroep ICT-infrastructuur Beleids- en Wetgevingsproces

Een pandemie als covid-19 onderstreept het belang van slim gebruik van digitale hulpmiddelen voor het beleids- en wetgevingsproces. De regering en de Kamer willen beleidsvoornemens en wetsvoorstellen in het kader van de bestrijding van covid-19 (volksgezondheid, economisch, financieel) met spoed kunnen behandelen. Dit traject loopt van de interdepartementale voorbereidingen tot aan de inwerkingtreding van een wetsvoorstel in het Staatsblad en heeft vele tussenstappen (o.a. consultatie, ministerraad, Raad van State, behandeling TK en EK). Om te borgen dat dit hele proces over de hele linie op orde is en vlekkeloos verloopt, is (structureel) meer geld nodig voor het beheer en de doorontwikkeling van de bestaande digitale applicaties die het beleids- en wetgevingsproces ondersteunen en die het maken van beleid en regelgeving naar een hoger niveau kunnen tillen.

De ICT-infrastructuur voor het beleids- en wetgevingsproces bestaat uit Kiwi, Internetconsultatie, KCWJ site, Wetgevingskalender en IAK. Met deze digitale applicaties is het maken en raadplegen van beleid- en regelgeving een stuk makkelijker, toegankelijker en efficiënter geworden. Deze instrumenten zijn niet meer weg te denken uit het beleids- en wetgevingsproces. De RvSt, de Kamers, de burger en belangenorganisaties maken er veelvuldig gebruik van. Denk aan het onlangs inzetten van Kiwi om verschillende overzichten te kunnen genereren ten behoeve van het maken van lijsten met spoedwetsvoorstellen die de EK deze kabinetsperiode nog zou moeten afhandelen. Deze lijsten moeten adequaat en nauwkeurig zijn, besluitvorming in de ministerraad vindt plaats op basis daarvan. Dit betekent dat de kwaliteit van onze ICT-applicaties voor het wetgevingsproces altijd van uitmuntend niveau moeten zijn. Of denk aan de meer dan 2000 reacties in mei van dit jaar die de internetconsultatie van een wetsvoorstel in het kader van de aanpak van de stikstofproblematiek opleverde. Een transparant proces voor de totstandkoming van beleid en regelgeving dat voldoende mogelijkheden geeft voor burgerparticipatie en nieuwe technologische ontwikkelingen draagt bij aan het realiseren van betere regelgeving. Via de rijksbrede website voor internetconsultatie kan worden meegedacht over voorstellen voor wet- en regelgeving en steeds vaker ook over beleidsvoorstellen.

Deze systemen bestaan al meer dan tien jaar, het gebruik is fors toegenomen, de technische ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op alsmede de vereisten waaraan deze systemen moeten voldoen. In diverse Kamerbrieven heeft de regering aangegeven blijvend aandacht te hebben voor ICT-systemen ten behoeve van het beleids- en wetgevingsproces en de ontwikkeling daarvan. Helaas zijn daar geen bedragen aan gekoppeld, terwijl de instrumenten wel Rijksbreed worden toegepast en de regering hier wel op wordt aangesproken zowel vanuit het parlement als vanuit de samenleving. Veel van de genoemde ICT-systemen voor het beleids- en

wetgevingsproces zijn gestart vanuit het toenmalige Legis-programma en de incidentele gelden van vernieuwing Rijksdienst (en bij implicatie dus geen JenV-geld). Borging van structurele financiering is er derhalve nooit geweest. Als geen geld vrijkomt voor serieuze structurele doorontwikkeling, het opvangen van beheersmatige tegenvallers, en het opnieuw bouwen van end-of-life systemen, is er een reëel risico dat applicaties niet meer naar behoren werken of zelfs crashen met als gevolg een terugval in het digitale wetgevingsproces en het vertrouwen daarin. Een situatie waar wij als Rijksoverheid niet in willen belanden. Wat als wetten.nl platligt, Kiwi overbelast raakt, Spoedwetten in het kader van covid-19 niet snel meer door het wetgevingsproces kunnen worden geloodst of er problemen zijn met het digitaal publiceren van de Staatsbladen? Een reëel risico dat afbreuk doet aan de principes die ten grondslag liggen aan een adequate juridische functie van het Rijk en dat impact heeft op de dagelijkse werkzaamheden van beleidsambtenaren en wetgevingsjuristen binnen de Rijksoverheid.

Om de systemen werkend te houden en de structuur – met het oog op de toekomst – te versterken is het van belang een interdepartementale werkgroep op te richten onder voorzitterschap van JenV (JZW) om inzichtelijk te maken wat nodig is voor een vlekkeloos werkende ICT-infrastructuur, welke ambities daarbij passen en het bijhorende prijskaartje. Op basis hiervan kan dan een concreet voorstel worden gemaakt en worden besproken in relevante gremia.

- **Gelet op het gedeelde belang – juridische functie – wordt het IOWJZ verzocht in te stemmen met het oprichten van een interdepartementale werkgroep met het verzoek per departement een lid af te vaardigen.**
- **Het IOWJZ zal periodiek op de hoogte worden gehouden van de vorderingen.**
- **De in de bijlage neergelegde ambities, pijlers en kosten ICT-applicaties vormen het startpunt voor de werkgroep.**

BIJLAGE: AMBITIE, PIJLERS en KOSTEN ICT-APPLICATIES*Ambitie*

Om de ICT-infrastructuur voor het beleids- en wetgevingsproces werkend te houden conform de verwachtingen van zijn gebruikers en mee te kunnen gaan met de veranderingen op ICT-gebied met bijhorende mogelijkheden, is het van belang de lijn van de afgelopen te kunnen continueren en te intensiveren. Uitgangspunt daarbij is - en blijft - het bijdragen aan beter beleid en wetgeving door betere samenwerking tussen beleid, wetgeving en uitvoering door slim gebruik te maken van de digitale hulpmiddelen t.b.v. het wetgevingsproces. Deze ambitie is gebaseerd op een aantal pijlers (zie hieronder). Randvoorwaardelijk is structureel geld over meerdere jaren voor de ontwikkeling van de ICT-infrastructuur voor het beleids- en wetgevingsproces.

Pijlers

Transparantie (internetconsultatie)	Een open en transparant proces van totstandkoming van wet- en regelgeving met participatie van belanghebbenden is van groot belang voor de kwaliteit van wetgeving. De website voor internetconsultatie draagt daaraan bij. Deze website bestaat thans meer dan tien jaar. Gelet hierop (het systeem is verouderd en functioneel steeds moeilijker aanpasbaar), de intensivering van het gebruik van de site en om het bereik te vergroten en meer aan te laten sluiten bij de maatschappelijke behoefte naar meer burgerparticipatie, heeft de site een technische impuls nodig.
Zichtbaarheid wetgeving in wording (Wetgevingskalender, KIWI)	Een systeem als de Wetgevingskalender geeft voor regelingen welke geïnitieerd worden door de regering inzicht in het totstandkomingsproces. Dit betekent dat op de Wetgevingskalender de verschillende fases die een regeling doorloopt inzichtelijk gemaakt worden; van de voorbereidende werkzaamheden bij een departement tot en met de bekendmaking en inwerkingtreding. <u>De zichtbaarheid van wetgeving in wording op drie niveaus verbeteren ten behoeve van een inzichtelijk wetgevingsproces:</u> 1. <u>Herleidbaarheid:</u> Om de zichtbaarheid te vergroten kan de relatie tussen wetgeving in wording enerzijds en (geconsolideerde) wet- en regelgeving anderzijds verbeterd worden. Er kan inzicht gegeven worden in de manier waarop de regeling totstandgekomen is, gezien vanuit de bekendmaking of vanuit de (geconsolideerde) wet- en regelgeving. 2. <u>Herkenbaarheid:</u> Het Keten-ID is de unieke Identifier van het totstandkomingsproces van een wet. Op dit moment is het Keten-ID niet goed herkenbaar; het wordt niet overal getoond en voor de weergave wordt niet overal hetzelfde formaat gehanteerd. 3. <u>Onderlinge samenhang:</u> Op dit moment is de onderlinge samenhang tussen wetgeving in wording niet inzichtelijk. Zo is er op de Wetgevingskalender niet de relatie tussen twee wetgevingstrajecten te zien. Hierbij kan gedacht worden aan de relatie tussen een wet en een invoeringswet of wetgevingstrajecten die samengevoegd of gesplitst zijn.
Kennisfunctie (KCWJ)	<u>Huidige niveau handhaven en blijvend door ontwikkelen.</u> Het KCWJ bestaat 20 jaar! Het KCWJ is uitgegroeid tot het expertisecentrum op het gebied van wet en recht bij de Rijksoverheid. Het KCWJ ondersteunt juristen bij de Rijksoverheid bij het maken van wetgeving, Wob-verzoeken, bezwaar- en beroepsprocedures en meer. Het KCWJ richt zich op het ontsluiten van juridische informatie die de departementen met elkaar gemeen hebben en veelal interdepartementaal zijn vastgesteld. Ook ondersteunt het KCWJ beleidsmakers bij het maken van beleid- en regelgeving door instrumenten als het IAK en de Schrijfwijzer memorie van toelichting.
Betrouwbaarheid (alle systemen)	<u>Altijd voldoen aan de benodigde veiligheidscertificaten, voorwaarden AVG m.b.t. gegevens gebruikers systemen, en alle eisen waaraan moet voldaan, omdat we een rijksoverheid zijn.</u>
Maatwerk (KIWI+)	KIWI meer toesnijden op specifieke wensen departement, van belang wel

	<u>dat KIWI het wetgevingsvoortgangssysteem blijft voor het wetgevingsproces.</u> KIWI vormt het motorblok, onder de motorkap hoeft niet alles 1 op 1 te zijn. Wat betreft KIWI+ betreft dat met name verschil in doorrekenen planning en capaciteitsberekening (OCW werkt daar al mee, EZK/LNV heeft het toestemming gegeven voor bouw KIWI+).
Doorontwikkeling (alle systemen)	<u>Beheer alleen is ontoereikend</u> , sommige systemen zijn aan het einde van hun levensduur en hebben nieuwe technische impulsen nodig om in te kunnen blijven spelen op het veranderende landschap.
Organisatie (inrichting/eigenaarschap)	Technische ontwikkelingen gaan snel, beheerstanden zijn historisch neergelegd bij JZW, terwijl de activiteiten steeds specialistischer worden. <u>Departementen committeren zich aan de juridische functie van het Rijk daarbij past ook een verdeelsleutel van verantwoordelijkheden en eigenaarschap.</u>

Nb. De pijlers zijn werk in uitvoering. Op dit moment wordt in kaart gebracht hoe de ICT-infrastructuur zich thans verhoudt tot deze pijlers ('is') en wat de komende periode het streven is in het kader van de ontwikkeling van de ICT-systemen voor het beleids- en wetgevingsproces ('wordt').

Huidige kosten ICT-applicaties

KOOP/Beheer Legis	Betreft going concern kosten voor de diverse applicaties die via KOOP in de lucht worden gehouden, zoals KCWJ, Internetconsultatie, Implementatieverbanden en KIWI. Kosten 2020 JenV: ca. € 440.700.
KOOP/Officiële Publicaties	Betreft de kosten van KOOP voor de uitgifte van het Staatsblad op www.officielebekendmakingen.nl en de infrastructuur daarachter (naar evenredigheid verdeeld tussen BZK, BZ en JenV). Kosten 2020 JenV: ca. €145.000.
SDU Deelnemersovereenkomst	Betreft de kosten van SDU voor het opmaken en (aan KOOP aanleveren voor) uitgifte van het Staatsblad. Kosten 2020 JenV: ca. €85.000.
KOOP/WGV (Werkplan 2020)	Betreft rapportage-gedeelte KIWI, denk aan: planning en voortgang van wetten, amvb's, initiatievoorstellen enz., en ketenhandelingen (aanvragen wetgevingstoetsen of adviesaanvraag RvSt). De bijdrage van de kosten is verdeeld over alle departementen. Kosten 2020 JenV: ca. €26.500
KCWJ	Elk jaar gaat er een bedrag van 10.000 euro naar KOOP en zij kopen daarvoor een strippenkaart in bij Indicia voor het beheer van de KCWJ-site.
Juridisch portaal	In 2013 heeft het IOWJZ besloten voor onbepaalde tijd <u>een rijksbrede contentmanager</u> aan te stellen bij JenV t.b.v. het juridisch portaal op Rijksporaal. Jaarlijks worden er brieven verstuurd naar de directeuren WJZ van alle departementen (m.u.v. AZ) met een factuur voor de integrale loonkosten van de contentmanager.
Internetconsultatie	<u>Budget voor hosting en beheer, betreft circa 100.000 euro</u> per jaar. Dit bedrag wordt omgeslagen over de departementen.